

АДЫГЭ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыгъэу
кыдэклы

№ 72 (23001)

2024-рэ илъэс

БЭРЭСКЭЖЫЙ

МЭЛЫЛЪФЭГЪУМ и 24-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +

тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгъохэр

Мажъ

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Президентым и фонд и Лэпы Лэгъуклэ

Культурэм епхыгъэ Иофтхъабзэхэмклэ УФ-м и Президент и фонд и Лэпы Лэгъуклэ АР-м лэпкэ Лэпэщысэхэмклэ и Ассоциация хэтэу Гумэ Ларисэ Адыгеим проект щегъэцаклэ. Къеклоклэрэ къэгъэлъэгъонэу агъэхъазырыгъэм ыцлэр — «Лэпэщысэхэу искусствэ хъугъэхэр».

Ны-тыхэр зимылажь сабийхэу унагъом клэрызыгъэ хъугъэхэм нахь уафэсакъын, шэн-хабзэхэр, лэпкэ культурэр ябгъэшлэн, алыгъэлэсым фае. Иофтхъабзэм изэхэцэнклэ ренэу Лэпы Лэгъу кысфэхъухэрэ сиофшлэгъухэу, зэлашлэрэ Лэпэсэхэу Нэгъуцу Аспан, Тлэшъу Нурбий, Сет Сафие, Мыгу Рузанэ, Джарымэкъо Зурет, Битэ Азэ, Хъубые Пчымаф, Хъасаныкыо Хъамед лээшэу сафэраз. Проектым кыдыхэ-лпытагъэу ахэм зэхашэрэ мастер-классхэм къэгъэлъэгъонхэр нахь гъэшлэгъон къашых.

Жьоныгъуаклэм и 6-м Мые-кьопэ районим ит псэуплэу Абдзэхъаблэ культурэм и Унэу дэтым кыкълэпыклорэ къэгъэлъэгъоныр щыклошт. Ащ иаужырэ едзыгъо АР-м и Лэпкэ музей мэкъуогъум и 1-м щыублагъэу и 23-м нэс щырагъэклокышт. «Лэпэщысэхэу искусствэ хъугъэхэр» зыфилорэ проектым диштэу клэлэцлыкы Лэпэсэхэм якъэгъэлъэгъонрэ язэнэкъокъурэ ащ хэтышт. Зэнэкъокъум хэлажэ зышлоигъохэм жьоныгъуаклэм и 10-м нэс зэхэцэлохэм зарагъэхын фае.

ТЭУ Замир.

Пшэрыл шхьалэу проектым илэр илъэсибл-пшы зыныбж сабийхэм адыгэ культурэм ибаиныгъэ алыгъэлэсыгъэныр, зэхягъэшлэгъэныр ары. Урысые этнографическэ ыкли АР-м и Лэпкэ музейхэм, Къэбэртэе-Бэлыкар Республикэм унэе хъарзынэщэу щыухъумагъэхэм япкыгъо хьалэмэтхэм якопи-хэр ыкли Адыгеим илэпэлэсэ хэыгъэхэм ялэшагъэхэм япкы-гъохэр къэгъэлъэгъонэу кыра-щэклырэм хэхьагъэх.

— Мэзэ заулэ хъугъэ проек-тым тызидэлажьэрэр. Респуб-

ликэм имуниципалитетхэр кыд-делэхэзэ ар зэшлотэхы. Джэ-джэ, Кошхъэблэ, Шэуджэн, Красногвардейскэ, Теуцожь, Тэхьутэмыкыое районхэм япсэу-плэхэм ыкли Адыгэкъалэ къэгъэ-лээгъонхэр ащыкълэуагъэх, — кыылагъ Гумэ Ларисэ.

АР-м культурэмклэ и Мини-стерствэрэ Лэпкэ культурэм и Гупчэрэ проектым игъэ-цэклэнклэ Гумэ Ларисэ илэпыл-гъух. Пкыгъохэм язэцэнклэ, культурэм игъэлорышлэнлэхэу, иунэхэу районхэм ащылэхэм къэгъэлъэгъонхэр зыщыклошт

мафэхэм ягъэнэфэнклэ яшлуагъэ къагъакло. Адыгеим и Лпышхъэу Къумпыл Мурат кыгъэуцугъэ пшэрылэу культурэр цыфхэм алыгъэлэсыгъэным фэгъэхы-гъэм игъэцэклэн занклэу фэлорышлэрэ проект.

— Культурэм иунаклэхэу къоджэ псэуплэхэм къащызэлу-хыгъэхэр нахь кыхэтэхых, сыда плэмэ, ахэм цыфыбэ къяуалэ, — кыыхигъэщыгъ Гумэ Лари-сэ. — Анахъэу кыхэзгъэщымэ сшлоигъор Хъакурынэхъэблэ еджэплэ-интернатим щызэхэт-щэгъэ къэгъэлъэгъоныр ары.

Гумэ Ларис

А. Гусев

Шъуеблагъ!

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо быракъ и Мафэ мэлылфэгъум и 25-м хагъэунэфыкы. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармо-ние мэфэклэ Иофтхъабзэхэр щыклоштых. Республикэм искусствэмклэ илэпэлэсэхэм ялэшагъэхэр сыхъатыр 5-м кыщегъэжы-гъэу Къэралыгъо филармонием ифойе кы-

щагъэлъэгъоштых ыкли щацэцтых. Пчыхэм сыхъатыр 6-м мэфэклэ зэлулэр аублэшт, Адыгэ Республикэм и артистхэм ямэфэклэ концерт ащ кыкълэлыкылошт. Республикэм щыпсэхурэр ыкли ихъаклэхэр зэклэ мэфэклэ Иофтхъабзэхэм ахэлэжьэнхэу арагъэблагъэх.

Лъэпкъ проектхэр

Мэкъэтынхэр ыкIэм фэкIох

Федеральнэ проектэу «Iэрыфэгъу къэлэ щылакIэ гъэпсыгъэныр» зыфилорэм кыдыхэлъытагъэу зэтырагъэпсыхъащт чыплэхэм якъыхэхын-кIэ зэхасгъэ мэкъэтынхэр аухынкIэ мэфэ заулэ къэнагъ.

Урысыем ишъолъырхэм зэкIэм онлайн шыкIэм тетэу ар ащэкIо. АдыгеимкIэ къалэу Мыекъуапэ, поселкэхэу Инэмрэ Яблоновскэмрэ ары чыплэу гъэкIэжыгъээн зыкIагъэхэр къызыхахыгъэхэр.

Адыгеим икъэлэ шъхалэ исаугъэт зэхэтэу «Памяти павших» зыфилорэр, Лениным ыцIэ зыхырэ площадыр ыкIи Свято-Успенскэ чылысым къыплэуль чыплэр зэнэкъокъум хагъэлэжъэнхэу къырагъэуцагъэх.

Поселкэу Яблоновскэм иурамэу Кочубей ыцIэ зыхырэ тет спорт площадкэр, урамэу Космическэм иобщественнэ чыплэ, мы урам дэдэм тет клэлэцыкIу спорт площадкэр ары къыхахыгъэхэр.

Къэлэ гъэпсыкIэ зилэ Инэм псэуплэ коимкIэ поселкэу Дружнэм иурамэу Крестьянскэм тет площадым, къуаджэу Бжыхъ-къоякIэм культурэм и Унэу дэтым апай цыфхэм амакъэхэр зыфатыхэрэр.

АР-м псэолъэшIынымкIэ, транспортнымкIэ, псэуплэ-коммунальнэ ыкIи гъогу хъызмэтымкIэ и Министерствэ къызэритыгъэмкIэ, мы псэуплэхэм адэхэу нэгырэ мин 33,6-м ехъу мэкъэтынхэр хэлэжъэгъах. МыекъуапэкIэ Лениным ыцIэ зыхырэ гупчэр апэ ит. Ащ нэгырэ мин 17-м ехъумэ амакъэхэр фатыгъэх. ЯтIонэрэр Свято-Успенскэ чылысым къыплэуль чыплэр ары, мэкъэ мини 3,6-рэ ащ «кыуэгъоигъ», саугъэт зэхэтэу «Памяти павших» зыфилорэр нэгырэ мини 3-мэ къыхахыгъ.

Къэлэ гъэпсыкIэ зилэ Инэм псэуплэ коимкIэ поселкэу Дружнэм икIэлэцыкIу джэгуплэ апэ ит, мэкъэ мини 2,9-рэ фатыгъ, Бжыхъкъоежыым дэт культурэм и Унэу дэжэ зэтырагъэпсыхъэмэ нахъышIоу зылытагъэр нэгырэ мини 2-м тIэкIу ехъу.

Поселкэу Яблоновскэр пштэмэ, ащ иурамэу Кочубей ыцIэ зыхырэ тет клэлэцыкIу ыкIи

А. Гусев

спорт площадкэм мини 3,1-рэ макъэу «кыуэгъоигъ», ар ыпэ ит, урамэу Космическэм иобщественнэ чыплэу къырагъэуцагъэхэм зым — мэкъэ мин-рэ 900-м ехъу, адрэм — 700 афатыгъ.

АР-м псэолъэшIынымкIэ, транспортнымкIэ, псэуплэ-коммунальнэ ыкIи гъогу хъызмэтымкIэ и Министерствэ джыри зэ агу къэгъэкIыжы, зыныбжы илъэс 14-м шокIыгъэу мы псэуплэхэм адэхэм амакъэ атын альэкIышт. Мэлыльфэгум и 30-м нэс мэкъэтынхэр кIоштых. Нахъыбэу зыфатыхэрэр 2025-рэ илъэсым агъэкIэжыштых.

Цыфхэм ащ ихэлэжъэн нахъ къафэпсынкIэным фэшI гуфакIохэр Iэпылэгъу афэхъух. Ахэр урамхэм атетхэу смартфонхэр

агъэфедзэ цыфхэм аделэх. Макъэу атыгъэм ызыныкIо нахъыбэр, ар мин 19-м ехъу, гуфакIохэм къаугъоигъ.

Джащ фэдэу къэралыгъо фэлэ-фашIэхэм япортал иамалкIэ умакъэ птын плъэкIышт. Ащ ищыкIэгъэ ссылхэри гуфакIохэм къыуатышт.

УФ-м и Президентэу Владимир Путинэр кIэщакIо зыфэхъу-гъэ лъэпкъ проектхэм ащыщэу «Псэуплэр ыкIи къэлэ щылакIэр» зыфилорэм ипхырышын кыдыхэлъытагъ федеральнэ проектэу «Iэрыфэгъу къэлэ щылакIэ гъэпсыгъэныр» зыфилорэр. Ащ ишIуагъэкIэ 2017-рэ илъэсым къыщыублагъэу 2023-м нэс Адыгеим чыплэ 322-рэ щызэ-тырагъэпсыхъахыгъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Наркотикхэм апыщагъэхэр къыхагъэщых

Урысые Iофтхьабзэу «Хьадэгъур зыщасэрэр ошIэмэ, макъэ къэгъэу!» зыфилорэм иапэрэ уцугъо икIууххэр АР-м хэгъэгу кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ зэфихысы-жыгъ.

Iофтхьабзэм пшъэрылъэу илагъэр наркотикхэр хэбзэн-чъэу къызэрэрагъэкIокIыхэрэм пэуцужыгъэным общественно-стыр къыхэгъэлэжъэгъэныр, наркотикхэм апыщэгъэ цыфхэм ягъэхужынкIэ Iэпылэгъу афэхъу-гъэныр, ахэр щыIэныгъэм хэгъэгъозэжыгъэныр ары.

Iофтхьабзэр окIофэ Адыгеим иполиции икIулыкIушIэхэм цыфхэм зафагъэзагъ наркотикхэр хэбзэнчъэу къызэрэра-гъэкIокIыхэрэм, зэрагъэфедэхэрэм ыкIи ар зыхэлъ пкы-гъохэр зэрэуагъэкIыхэрэм афэгъэхыгъэ къэбархэм ащы-гъуазэхэмэ, хэгъэгу кIоцI къу-лыкIухэм макъэ арагъэлунэу.

Мыщ фэгъэзэгъэу къулыкIоу АР-м щыIэм Iофтхьабзэр зыщы-кIогъэ уахътэм къыкIоцI рес-публикэм щыпсэхэрэм ядэо 73-рэ къыIулагъ. Наркотикхэр хэбзэнчъэу агъэзекIуагъэу бзэ-джэшIэгъи 9 ыкIи администра-тивнэ хэбзэуагъэныгъэ 43-рэ агъэунафэгъ. Бгъэфедэ мыхъушт наркотик зыхэлъ пкыгъо кило-грамм 13 къапкыраыхыгъ.

Iофтхьабзэм кыдыхэлъыта-гъэу къулыкIуэм иIофшIэн нахъ зыфэгъэзэгъагъэр пэшорыгъэш Iофтхьабзэхэм язэхэщэн ары. МыщкIэ пшъэрылъ шъхалэу ялагъэр наркотикхэм тхьа-мIагъоу къыздахьырэ нэгъы-кIэхэм альыгъэлэсыгъэныр ары.

ХэбзэухъумахIохэм нэгъ-жыкIэхэр нахъыбэу зыщызэ-хэхъэхэр чыплэ 47-рэ ауплэ-кIугъ, зэдэгущыIэгъухэр ада-шыгъ.

АР-м хэгъэгу кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ ипресс-къулыкIу

МашIор агъэкIосэжыгъ

Урысыем ошIэ-дэмышIэ IофхэмкIэ и Министерствэ Адыгэ РеспубликэмкIэ и Гъэ-лорышIэпIэ шъхалэу къызэри-тыгъэмкIэ, Мыекъуапэ иура-мэу Курганнэм тет унэу нэс машIоу къызэрэжIэнагъэмкIэ сыхъатыр 11.33-м машIогъэ-кIосэ къулыкIуэм макъэ къы-рагъэуагъ.

Мыекъопэ гарнизоным имэ-шIогъэкIосэ подразделенихэр тхьамакIагъоу къызыщыхъу-гъэ чыплэм псынкIэу нэсыгъэх. Унэр стэу, ащ къыпэблэгъэ псэуплэм машIор екIоу мэшIо-гъэкIуасэхэр рихъыллагъэх. Амалэу, кIуачIэу яIэм хагъэ-хъонэу унашъо псынкIэу ашти, мэшIогъэкIуасэхэм мылкъур

нэмыкI чыплэ агъэкошчыгъ. Сыхъатыр 12.46-м машIор агъэ-кIосэжыгъ. Мыщ зы нэгыри хэкIодагъэп, зыми шъобж хы-хыгъэп.

Республикэм исхэу лъытэ-ныгъэ зыфэтшIыхэрэр, Урысы-ем ошIэ-дэмышIэ IофхэмкIэ и Министерствэ Адыгэ Респу-бликэмкIэ и ГъэлорышIэпIэ шъха-лэ джыри зэ шъугу къэгъэкIы-жы машIом зыкIымыштэнымкIэ шалхъэу щыIэхэм шуадэхы зэрэмыхъуштыр.

МашIом зыкIыштагъэу зы-шуулэгъукIэ, псынкIэу теле-фонхэу «101»-мкIэ е «112»-мкIэ шъугеу.

Урысыем и МЧС Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэлорышIэпIэ шъхалэ

МЧС-м и ГъэлорышIэпIэ

МэкъэгъэIу

ГъэцэкIэжыын IофшIэнхэм апкъ кыкIэу Адыгэ Республикэм и Тэхъутэмькое районкIэ гъэзэгъэ мэшIоку гъогу зэпырыкIыплэу станицехэу

Инэм 1-мрэ Афипскэмрэ азыфагу ильыр мэ-лыльфэгум и 25-м пчэдыжыым сыхъатыр 8-м къыщыублагъэу пчыхъэм сыхъатыр 8-м нэс зэфэшIыгъэшт.

Водительхэм тялэу мы къэбарым аналэ тырадзэнэу.

Ныбджэгъу лъапIэхэр!

2024-рэ илъэсым иятIонэрэ мэхиз тельтыгъэ кIэтхэгъу уахътэр макIо.

Республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэр» къызытхыкIэ зышIоигъохэр мыщ фэдэ уасэкIэ ащ Урысыем и Почтэ икIу-тамэхэм ащыкIэтхэщыуштых:

Индексэу П4326-р:

зы мазэм — сомэ 207,57-рэ;
мэзитIум — сомэ 415,14-рэ;
мэзишым — сомэ 622, 71-рэ;
мэзиплIым — сомэ 830,28-рэ;
мэзитфым — сомэ 1037,85-рэ;
мэзиным — сомэ 1245,42-рэ.

ФэгъэкIотэн

зиIэ кунхэм апае

индексэу П3816-р:

зы мазэм — сомэ 204,14-рэ;
мэзитIум — сомэ 408,28-рэ;
мэзишым — сомэ 612, 42-рэ;
мэзиплIым — сомэ 816,56-рэ;
мэзитфым — сомэ 1020,07-рэ;
мэзиным — сомэ 1224,84-рэ.

Шъугу къэдгъэкIыжыын, джащ фэдэу IофшIапIэхэми гъэзетыр къыратхы-кIышъушт — сомэ 240-рэ ащ ыуасэр, илъэсныкIом къыщыдэкIырэ мафэхэм афэтэжыштыр, ащ пае ипчыагъэкIэ ар экземплар 15 е нахъыбэн фае.

Ежъ-ежырэу къахIохэзэ зыштэ-жыштытхэм апае тигъэзет мэзиным ыосэштыр соми 150-рэ, ар редакциер зычIэт унэр ары зычIахыжышъуштыр.

2025-рэ илэсым илофшлэн ригъэжъэшт

УФ-м культурэмкIэ и Министерствэ «КультурэмкIэ земскэ лофышI» зыфилорэ программэ ыштагъ, къралыгъо программэу «Культурэм ихэъоныгъ» зыфилорэм ар хэъащт. Ащ игъэхъазырын джырэ уахътэм дэлажъэх, кыхъащт илэсым кIуачIэ илэ хъуцт.

Нэбгырэ мин 50-м нэс зыдэс псэуплэхэм ар ателытагъ ыкIи игъэцэкIэн илэсикъыгъуытэ. Программэм ишIуагъэкIэ культурэм илофшлэхэу кIуаджэхэм афимыкIуэхэрэр ригъэкIуэжъынхэр къралыгъом имурад. Ащ елгытыгъэу кIуаджэм е кълэ гъэлсыкIэ зилэ псэуплэхэм лоф ащызышIлэнэу кIоцтхэм сомэ миллиони 2 (КъокIыпIэ Чыжъэ федеральнэ шъолырым, Донбасс ыкIи Новороссием) ыкIи сомэ миллион (нэмыкI шъолырхэм ащылэжъэштхэм) аратыщт.

Программэм илофшлэн 2025-рэ илэс-

сым ригъэжъэшт нахъ мышIэм, изыфэгъэхъазырын макIо, шъолырхэм языхт, фэныкIуагъэу ялэхэм якъэбар аугъои. АР-м культурэмкIэ и Министерствэ пэшлорыгъэш илофшлэнэу ригъэкIокIыгъэм кызызеригъэлэгъуагъэмкIэ, Адыгеим 2025 — 2030-рэ илэсхэмкIэ зыщыкIлэрэр нэбгырэ 287-рэ.

— Тишъолгыр сомэ миллион зыцара-тыцтхэм кIахуеубытэ. Ау ащ нахъ игъэкIотыгъэ кълэбар джырэкIэ цыIэгъоп. ТищыкIэгъэшт пчъагъэр зыкIэдгъэнэфагъэр ахъцэу тызкIэлъэлъуцтыр

тилэным най. Джащ фэдэу республикэм илахъэу хигъэхъоцтри джыри гъэнэфагъэп, — кыддэгъоцагъ АР-м культурэмкIэ и министрэ игуадзэу Кушъу Светланэ.

Пэшлорыгъэш пчъагъэу культурэмкIэ Министерствэм ыгъэнэфагъэхэмкIэ Теуцожь районыр пстэумэ анахъыбэу мыщ фэдэ лофшлэхэм афэныкIу. Кълэблэгъэрэ илэситфымкIэ нэбгыри 123-рэ ищыкIэгъэштэу кыгъэлэгъуагъ. Теуцожь районым культурэмкIэ ыкIи киномакIэ и ГъэлорышIапIэ испециалист шъхъалэу ГъонэжъыкIо Фатимэ кызызериуагъэмкIэ, 2000-рэ илэсым кыщегъэжъагъэу культурэм лоф щышIлэнымкIэ сэнэхъат зэригъэгъотыгъэу зы ныбжыкIэ кIафэкIуагъэп.

— Гурыт еджапIэр кълэзыухыхэрэм мы сэнэхъатыр зэрагъэгъотынэу фаехэп. Аужырэ илэс 24-м кIаклоцI зы кIэлэеджакIо а лъэныкIор кыыхыгъэп, культурэм епхыгъэ ашIгъэрэ еджапIэ чIэхъагъэп. Ащ елгытыгъэу илофшIа-кIэхэр тилэхэп. Арыш, программэу рахъухъэрэм бэкIэ тыцэгъуы. Тисабыйхэм лоф зышIлэн кIахъыкIмэ, фаехэр кытфэкIонхэба тэлэ. Режиссерхэм, аккомпаниаторхэм, хореографхэм тацэкIэ. ЕтIанэ лоф зышIлэрэм янахъыбэм аныбжъ хэкIотагъ. Ахэри IукIыжъынхэ, чIыпIэхэр кIаунакIынхэ алъэкIыцт. Ащы удегъуысхэн фае, — ело ГъонэжъыкIо Фатимэ.

— Ары, 2030-рэ илэсым нэс цыф

пчъагъэу цыпсэурэм елгытыгъэу специалити 123-рэ Теуцожь районым ищыкIагъ. Ау районым кIагъэлэгъуагъэхэм лэжъапIэ аратын алъэкIыцта? Ары унчIэ. Миллионым нэмыкIэу цыфым лэжъапIэ ептын фаеба.

Джахэр зэхъагъэжъэшт фае.

АМ: Программэм хэлэжъэшт хэушъафыкIыгъэ сэнэхъат илэн фая?

— Ар шапхъэ, зымы ар щыгъэжъэжъэп. АщкIэ республикэм искусствэхэмкIэ еджапIэ ил. Орэд кълэонымкIи, зэхэт кълэонымкIи, лъэпкIэ Iэмэ-псымэхэмкIи, кIахъохэмкIи ащ сэнэхъатхэр арегъэгъотых, ау кIуаджэм лоф щышIлэнэу ныбжыкIэхэр фаехэп. Гурыт лэжъапIэмкIэ Президентым и Джэпсалгъэ кышIуагъэр тэгъэцакIэ, ары нахъ мышIэм, ащы кIенэцIхэрэп. Арыш, программэм ишIуагъэ кълэонэу тыцэгъуы. Ау ащ тежэу тыщысэп. АР-м искусствэхэмкIэ иколледжэу Тхъабысымэ Умар ыцIэ зыхъырым ыгъэхъазырыхэрэм афэишъафэу, культурэм лоф цызышIлэцтхэм яегъэдэжъэнкIэ ашIгъэрэ еджапIэхэм ззэгъыныгъэхэр республикэм адеишIых. Непэрэ мафэм ехъулэу республикэм иныбжыкIэ 50-м ехъу кълэралыгъом иащыгъэр еджапIэхэм ацеджэх. Ахэм кIагъэзэжъымы ишIогъэишхо кълэлоцт. Ащ фэишъафэу, лъэпкIэ проектым кыдыхэлъытэгъэ шъолыр проектэу «Творческэ цыфхэр» зыфилорэм ишIуагъэкIэ мы аужырэ илэситлым культурэм илофшIлэ 709-мэ яшIэныгъэхэм ахагъэхъон алъэкIыгъ, — тыщыгъэ-гъозагъ АР-м культурэмкIэ и министрэ игуадзэу Кушъу Светланэ.

«Земскэ IэзакIу» ыкIи «Земскэ кIэлэгъадж» зыфилэхэу илэс зэкIэлъыкIохэм Урысыем шагъэцакIэхэрэм мыр атехыгъэу гъэлсыгъэшт. Ахэм афэдэу ащы кIагъэлэгъонышIухэр илэнхэу щэгъуыгъ.

АНЦОКЪО Ирин.

Сурэтыр: Теуцожь Нурет.

Тарихъыр ашIлэн фае

Мы илэсым кыщегъэжъагъэу АР-м лъэпкIэ лофхэмкIэ, IэкIыб къралхэм ащыпсэурэ тилэпкълэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи кълэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет Адыгэ республикэ общественнэ организациеу «Шэныгъ» зыфилорэм ззэгъыныгъэ дишIыгъэу зэдэлажъэх. Къралыгъо программэу «ЛъэпкIэ зэфэшъафхэм зэгурылоныгъэу азыфагу илпыр гъэпытэгъэным ыкIи патриотическэ плуныгъэ тэрэз кыткIэхъухъэрэ лэужхэм ялэным афэшI» зыфилорэм кыдыхэлъытагъэу лофтхъэбзэ зэфэшъафхэр зэхашъх, гурыт ыкIи апшъэрэ еджапIэхэм ащеджэхэрэм гущылэгъу афэхъух.

рагъэцэклагъэр кIэлэеджакIохэм кIафалотагъ.

— НыбжыкIэхэм яхэгъэу ишIу алъэгъуныр, ятарихъ, тинахъыжъхэм лIыхъужъыныгъэу зэрахъагъэр ашIлэныр, кълэбар нэцIэу Интернетым кыхъэхэрэр ашIошI мыхъуныр ары тигъэрыл шъхъалэу тилэр. Ахэм кълэбар шъыпкIэр ашIлэн фае. Мы илэсым лекциш 100-м ехъу зэхэтицэнэу тэгъэнафэ, — кыIуагъэ Ацумыжъ Казбек.

— ТиеджапIэ патриотизмэм чIыпIэишхо цеубыты, джащ

фэдэу терроризмэм ыкIи экстремизмэм апэшIуекIогъэнымкIэ лофтхъэбзэ зэфэшъафхэр зэхэтэцэх. Хэгъэу ззошхом партизанхэм афэгъэхъыгъэ кълэбарэу кIаIотагъэхэр тикIэлэеджакIохэм ашIогъэишIэгъоныгъ. НыбжыкIэхэм ятарихъ дэгъоу ашIлэнымкIэ мыщ фэдэ зэдэгъуцылэгъухэм мэхъанэишхо яI. Шэныгъэ дэгъу зилэм кълэбар нэцIхэр ышIошI хъуцтэп. Илэс еджэжъум кыкIоцI мазэ кълэпIомэ хъунэу патриотизмэм фэ-

гъэхъыгъэ лофтхъабзэхэр зэхэтэцэх. Мыгъэ гъэтхэпэ мазэм кыщегъэжъагъэу хэушъафыкIыгъэ дзэ операцием хэлэжъэхэрэм афэгъэхъыгъэ музей цыкIоу «ЛIыхъужъэу кълэухъэрэп» зыфилорэр кызызIутхыгъ. ТикIэлэеджакIохэм ащыцым ятэу хэкIодагъэм ыкIи тилофшIлэгъу икIалэу джырэкIэ ащ цыIэм яIэмэ-псымэхэр ащ чIэлъых, джыри ахэм ахэдгъэхъоцт, — кыIуагъэ еджапIэм ипащэ игуадзэу Ирина Яковенкэм.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Делэкъо Анет

Мы мафэхэм Мыекъопэ гурыт еджапIэу N 11-м ихъэклагъэх зэлъашIэрэ шэныгъэлэгъэу, гуманитар ушэтынхэмкIэ Адыгэ республикэ институтым тарихъымкIэ иотдел ипащэу, тарихъ шэныгъэхэмкIэ докторэу Ацумыжъ Казбекрэ Адыгэ Республикэм иветеранхэм я Совет итхъаматэ игуадзэу Иван Бормотовымрэ.

Хэгъэу ззошхом илэсхэм фашистхэм якIоцIэ анахъ лъэшхэм тидзэкIолIхэр зэрапэуцужыгъагъэхэр, лIыхъужъыныгъэхэу хэлъэу Мыекъуапэ кызызэрагъэунагъэр, япшъэрыл щытхъу хэлъэу зэ-

ХЪАЛЫГЪУМ ИХЪИШЪ

Адыгэ лъапкыр щыгъу-пастэкӀэ хьалэл. Гъогу кын кызырикӀугъэм емылытыгъэу лӀэшӀэгъу пчӀагъэм зэригъэуӀугъэ кӀэн бай иӀ.

Хьатыгужьыкьуае шыпсэхэрэ Яху-
лэмэ агъэжэрэ хьалыгур Адыгеим
щызэлъашэ.

Зэшьхэгүсэхэу Султанрэ Нуретрэ
хылыгүгэжэньым зыфежэьхэм кьи-
ныгүабэмэ яолагэх нахь мышлэми,
яофшлэн зэпагэьүгьп. Хылыгүр зы-
шэфэрэ цыфхэм яшлөгюныгюохэр
кыдалытээз ыпэкэ льякылатэх.

— Зэпыу тымь!эу хьалыгьу тэ-
гъажьэ, — еЮ Султ!ан. — Хьа-
лыгьугъэжьэп!абэ районым ит
хьугъэ, арышъ, типродукције
шэпхъэш!ухэм адиштэным
тыпыль. Хьалыгьум игъэжьэп
охътэ гъэнэфэгъэ ехьы, лъэтэ-
ныр баццэрэ зыщытык!э х!афэ
хьуцт, хьакум баццэрэ игъэ-
тымэ, гьуцт. Тапэк!э х!абзэм
и!эпы!эгьу лъэшэу тищык!агъ
ти!офш!эн зедгъэушъомбгъу-
ным фэш!.

Султанрэ Нуретрэ пшъэшытлү зэда-
плү. Зулимэ Мыекыопэ медицинэ кол-
леджым щеджэ, Азидэ я 7-рэ классым
ис. Пшъэшытлүм адыгэ шэн-хэбзэ дахэ
ахэлъу агъасагъэх, адыгэ кыашъор
яклас, лэплъэклыжыем дышъэ луданэклэ
хадыхлы. Янэ ятэхэм ягъусэхуэ хылы-
гъуэгъэжъэными ишъэфхэр кызылэклагъа-
хъэ.

— Унэгто хялыгыур зыми
хэк/ок/эцтэн, — elo Hyper. —
Апэ тхьацугэтэдджым (хмелым) хэш/ык/ыгъэ хялыгыур
илъэсыбэрэ дгъэжъагъэ, чылэм
дэс нахъыжъэхэм лъэшэу ягуа-
пэу ар ацэфыцтыгъ, ау ныхъ-
жык/эхэм аш/охафэу адэ-
цтыгъэн. Лъэтэн ц/ынэм хэт-
ш/ык/ырэр нахь агу рихъыгъэу
кыыч/эк/ыгъ. Джы хялыгыу
мыгъэтэдджыгъэм иш/ын ты-

*фежээ тиилогъу. Непэрэ
мафэм ар ишапхъу бэмэ къа-
ишолшты, псауныгъэмкIэ нахъ
иIуагъэ хэлъу алытэ. Иофэу
етхьыжъагъэр кыддэхъунэу
тышэгъуы.*

Хяалыгүм шуагъу пылбыр кыт-
фиотагь биологическэ шэныгъэхэмклэ
докторэу, профессорэу, Адыгэ кээралы-
гьо университетым нутрициологиемклэ
илабораторие ипашэу, АР-м шэныгъэ-
хэмклэ изаслуженнэ юфышэшхоу Цы-
куньыбэ Аминэт.

— Дунаим цыгсээрэ цыф
лэпкыбэмэ хыалыгур ихы-
ныгбо шъхалзу алгытэ, —
кьеуатэ Аминэт. — Ац шлогъэ
шъхалзу пыгыр углеводхэр
бзу зэрэхэлхэр, витаминхэмкIэ
ыкIи минералхэмкIэ зэрэбаур
ары. Специалистхэм зера-
лгытэрэмкIэ, мафэм кыкIоцI
цыфым хыалыгу граммI 100
— 250-м емыхъоу ышхымэ
дэггү.

лъэпшыкъо Фатим.

Сурэтхэр Яхьулэмэ яунагьо ихъар-
зынэш.

ИжыкIэ кыщегъэжыагъэу нахьыбзу
адыгэхэм агъэфедэрэр къэкIыхэрэм
ахэшIыкIыгъэ шхыныгъохэр: фыгуым,
коцым, хъэм, зэнтхъым, натрыфым,
пынджым ыкIи нэмыкIхэм.

Адыгэ хьалыгъу хьахушэм ихыишъэ ыльапсэ ижъыкӀэ чыжьэу кыщезжъэ. Адыгэхэм гъомылӀпхьабэ хьакӀӀхэм апагъохыщтыгъ. ПстӀэуми аӀэу зыцӀэ къепӀон плъэкӀыщтыр фыгум хэшъыкӀыгъэ пластӀмрэ коц мамрысӀмрэ. Ащ ыужкӀэ мэджаджр, хьатыкӀыр, хьарыпӀр, гъэжъэ цӀаламр, хьалпӀамыр, мыклумыпшӀр, нъмыкӀхэри.

Бэмэ агу къеклыжыы унагом ис
быльфыгэхэм пчыхэм тэджэпс лъэ-
тэныр зэхалхьэти, пчэдыжым ар
клаутэжыти, щэджагом хыалыгу хьа-

кушэ гъэжыгъээм ымэ щагум удимыгъэ-
тыжыэу зэрашхыштыгъэр. Цыфхэр
урамым рыкхэмэ, непэ бысымгуашэу
хьалыгъу зыгъэжыгъэр ац ымэкIэ къа-
шэлштыгъ. Зымгэр лъэкIуатэ, хьалыгъум
ишыкIи зэблэхъугъэ мэхъу.

Хэта хялыгур зимыкласэр? Зэклэ-ми тиклас. Шхыныгъоу шцйэмэ анахы-бэм ар адэтэшхы, сыда плэмэ ащ клуачлэ кытхельхэ, ар сыдым игъусэмэ нахь лэшлу, нахь уегъэхэклы. Унагъом хыаклэ кхыьэмэ, апэдэдэ ланэм хялыгур кыфытетэгъуцо.

Ау нахыбэмклэ джырэ дунаим бэмэ
уз гъэтылыгыгъэхэр ялэх.

Хьалыгъур коцым е нэмык! хьаджыгъэм ахэшлыкыгъэу тучаным щэцэ: коц хьалыгъу, хьамцый хьалыгъу, хьалыгъу

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Медицинэ 1эпылэгү псынклэм ифелдшерхэм зэтыгъо ахыщэ а1эклэгъэхьэгъэнымклэ 1офтхьэбзэ заулэхэм яхьыл1агъ

Федеральнэ закону N 414-р зытетэу «Урысье Федерацием ишъольырхэм хабзэр зэращызэхэшагъэм ыльапсэхэм яхыллагъ» зыфилуу 2021-рэ илъэсым тыгъэгазэм и 21-м къыдэккыгъэм диштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ышлыгъ**:

1. Медицинэ Іэпылэгъу псынклэм ифельдшерхэм сомэ мин 500 зэтыгъоу алектэгъэхьэгъэнэу.

2. Мы кыылкэлъыгъыкхохэрэр кыдылэлъыгъэнхэу:

1) къоджэ псэуплэм, къэлэгъэпсыклэ зилэ псэуплэм, нэбгырэ мин 50-м шломыклэу зыдэс псэуплэм лоф шишлэнэу клорэ фельдшерым 2023-рэ илъэсым ыш-хъхъэлум и 1-м кышыуабыгъэу псауныгъэм икхъухъ-мэнклэ Адыгеем икхъаралыгъо бюджет учреждениеу «Лэпылэгъу псынклэ ятыгъэнымклэ ыкли тхыамыклагъо хэфагъэхэр къэгъэнжыгъэнхэмклэ Гупчэр» зыфилорэм дишыгъэ зэзэгъыныгъэм тетэу, Урысые Федерацием лофшлэнэнэу и Кодекс ия 350-рэ статья кыдылпытэрэ сыхъат пчъагъэм диштэу лоф ышлэнэу;

2) фельдшерымрэ медицинэ организаациемрэ зедашлыгъэ зэзэгъыныгъэу зэтыгъо ахьщэ лэпылэгъур

кыӀлэкӀхъаным фэгъэхьыгъэм тегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀеухъумэнклэ и Министерствэ ахьщэр мыщ тетэу кырытынэу;

а) зээггүныгээр зызэдашыгъэ мафэм кышцегъэ-жыагъэу илгэси 5-м кыкюц! а зээггүныгъэм кыдылгытэрэ пшэрылхэр фельдшерым ыгъэцэклэнхэ фае, Урысые Федерацием loфшлэнымклэ и Кодекс ия 106-рэ ыкли ия 107-рэ статьяхэм кызэрэдалгытэрэм тетэу гъепсыгъэо уахътэу цыфым кыратын фаери ащ кыхеубытэ;

б) зыгорэккэ зээзгыныгэм кыдильытэрэ илээси 5 палъэр ыккэм нэсэу зымгыгэцаккэккэ, Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет кэнэнгэз уахтэм тефэрэ ахыщэр рагэхъажы, УФМ лофшлэнымккэ и Кодекс ия 83-рэ статья ия 1-рэ лах ия 5 — 7-рэ пунктхэм кызырредалытэрэм тетэу;

в) зыгорэккэ дээр кыулыккым ашэн фаеу зыхьуклэ, зэпыугьоу фэхьуэрэр нэужым зэрэригьэккыужыштым ехьылэггэ тхыл кызытыклэ, кыулыккыр зыпэккэклэрэ нэужым а уахьтэр ригьэккыужыын ылъэккышт.

3. Зээггүйнэгээм зүклэтхэгээхэм үүж зү логшлэгүү

мафэм кыкloцl медицинэ организацием а зэзэгы-
ныгъэр АР-м псауныгъэм икъэухъумэнклэ и Мини-
стерствэ lэклэгъэхэ.

4. Зээггүйнхээр зээдэшгүйгээ мафэм үүж мэфэ 30-м кыкылоц зэтыгьо ахьшэр фельдшерым кытыгэрэ льялу хылхым диштэу аш илицевой счет кыфырагъа-хъэ е почтэ зэлхыныггэм иорганизацие кылэклегъа-хъажьы.

5. Адыгэ Республикэм финансхэмкӀэ и Министерствэ мы унашӕм иа 1-рӕ пункт зигугъу кышшӕр ахщӕр Адыгэ Республикэм иреспубликӕ бюджет икӕӕкӀуа-плӕхэм кӕахигъӕкӀынӕу.

6. Официальнэу кызыхаутырэ мафэм кыщыублагъэу мы унашъом кӀуачӀэ иӀэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет
и Тхьаматэу КІЭРЭЩЭ Анзаур**

къ. Мыекъуапэ,
мэлыльфэгъум и 16, 2024-рэ илъэс
N 49

Къалэм изекло лъэгъуакI

Лъэс зекло лъэгъуакIэм илофшлэн Мыекъуапэ щиблагъ. Ащ зэреджагъэхэр «Прогулка с городским головой». Сыда ар адырэмэ зэратегырэр?

Хуэрэ-шлэрэм театральнэ шыуашэ илэу зеклор ащ хэтым фэд, декорациехэр къалэм итарихъ унэхэр ары. Герой шхьалэу, Мыекъуапэ иапэрэ пащэу Дмитрий Зинковецкэм игъусэхэу зеклохэр лъагъом рэклох. Мыекъуапэ итарихъ гупчэ ар щекло, Лениным ыцлэ зыхьырэ гупчэм кышчырегажышъ къэлэ бэдзэрыр зыдэщытыгъэ чыплэр кьеуэхэ, Садовэм, Соборнэм, Поповскэм, Александровскэм ацлэ зыхьыштыгъэ урамхэм апхырэкIы. Непэ ахэр урамхэу Краснооктябрьскэр, Первомайскэр, Гагариныр ыкIи Советскэр. Зеклохэр тхьаклумлукъхэмкIэ къабарым едэлх. Рольхэм амакъэ кIэзылхьагъэхэр «Театр у трех дорог» зыфилоэрэм иартистых, мэкъамэр зытхыгъэр композиторэу, Урысыем изаслуженнэ артистэу, проектэу «Шварц иун» зыфилоэрэм дэлажэу Андрей Семеновыр ары.

— Мыекъуапэ 1911-рэ илэу ащ зыфэдагъэр альэгъунэу зеклохэм амал ятэты. А лъэхъаным ныхъы ыкIи зэшлэу зэфэшхьаф зилэу къалэм дэсыгъэхэм нэлуасэ афэтэшых, шылакIэу дэлыгъэм, къэлэ пащэр зыгъэгумэлыштыгъэхэм

ащэтэгъэгъуазэх. Лъагъом ылапсэр къалэм ипащэштыгъэу Дмитрий Зинковецкэм ищылэныгъэ кыхьхыгъэ хуэгъэ-шлэгъэ шыпкъ. Ар пчэдыжъ къэс къэлэ врачым игъусэу урамхэм атехьэщыгъэ ыкIи щэллэ чыплэхэм ясанитар зытет

ыуплэкIуштыгъ. Цыф ебгагъ, ау уигумэ-кIыгъо епхьылэштмэ зигъэбыллыштыгъэп. Зыкыфэзыгъазэрэм, изэшлэу емыллы-тыгъэу, ишуагъэ ригъэкIыштыгъ, — **ты-щигъэгъозагъ проектэу «Шварц и Ун» зыфилоэрэм ипащэу Надежда Суховая.**

Лъагъом зигугъу кышчышлэу цыфхэм ацлэхэр, хуэгъэ-шлэгъэхэр щылэгъэ шыпкъэх. Къэбархэмрэ персонажхэмрэ революцием ыпкIэ кыхауыгъэ гъэзетхэм, Евгений Шварц итхыгъэхэм кыхахыгъэх. Ащ исабыиго ыкIи иныбжыкIэгъу Мыекъуапэ шыкIуагъ. Зекло лъэгъуакIэм лъэтегъэуцо илэгъах.

— Мыщ фэдэу артистхэм амакъэхэр кIэлъхэу, зыкышлэу тхьаклумлукъхэмкIэ экскурсием сызэрэхэлэжыэрэр апэр. Къасломэ сшлэигояр ямышыкI. Къэлэ пащэм кыкIухъэзэ цыфхэм адэгущы-лэрэм фэд. Гушылэм пае, Альтшулер иуц щапIэштыгъэу непэ республикэ гъэзетэу «Адыгэмак» зыщылажыэрэм тыкъэ-сыгъэу, аптекар зиер кычIэкIыгъэу зыгорэ кIэу. Ар лъэгъуэрэп, ау зэхэхых ыкIи а лъэхъан чыжъэм ухещэ. Пстэури сыгу рыхьыгъ. Мыекъуапэ иблэкIыгъэ пшлэнымкIэ шхьалэ, — **кыддэгъозагъ экскурсием хэлэжыагъэу, Мыекъуапэ инароднэ депутатхэм я Совет итхьа-матэу ДжарымэкIо Азмэт.**

Лъагъом игъэпсын зигукъэкIыр «Шварц и Ун» зыфилоэрэ проектым иволонтерэу Ирина Константиновар ары. «Майкопцы: возвращенные имена» зыфилоэрэ иоф-тхьабзэм ар кыдыхэллытагъ, граждан обществом хахьы ишлынэм тегъэпсыхъэ-гъэ республикэ грантым ишуагъэкIэ гъэцкIагъэ. Зичэзыу экскурсиехэр жьоныгъуакIэм рахуухъэх. Зэхэщаклохэм тызэрэщакъэгъозагъэмкIэ, ыпкIэ хэмы-лэу 4-р реклохышты.

АНЦОКЪО Ирин.

Театрэм зэфыщагъэх

КIэлэцIыкIу театральнэ купхэм я V-рэ фестиваль Адыгеим щыкIуагъ.

Иофтхьабзэр 2015-рэ илэу ащ кышчы-ублагъэу республикэм икьутырэу Еленовскэм дэт культурэм и Унэ шыцэхашэ. Ащ хэлэжыэхэрэм япчъагъэ илэс къэс нахьыбэ зэрэхуэрэм даклоу ялэпэлэсэны-гы хэхьо. Къэбэртэе-Бэлыкъарым, Къэрэцъе-Шэрджэсым, Темыр Осетием, Краснодар краим, Ростов хэкум ыкIи Адыгеим ащызэлъашлэрэ кIэлэцIыкIу театральнэ купхэр зэхэхэм къеклопIа-гъэх. Къэклон зымылэкIыгъэхэм онлайн шыкIэм тетэу зыкыагъэлэгуагъ.

Адыгэ Республикэм культурэмкIэ и Министерствэрэ АР-м и Лъэпкъ культурэ и Гупчэрэ Иофтхьабзэм кIэщакло фэхьу-гъэх.

— Псэулэу Еленовскэм дэт культурэм и Унэ шыцэхашэгъэ фестивалым лъэшэу тырэгущо. Район мэхъанэ зилэ кIэлэ-цIыкIу театральнэ купхэм язэнэкъокъоу едгъэжыгъэ Иофтхьабзэр шьолпыр лъэ-галлэм нэсыгъ. Лъэпкъ проектэу «Культурэм» кыдыхэллытагъэу кьутырым дэт культурэм иучреждение агъэцкIэжыгъ, ащ лъэшэу тегъэгущо. Къуаджэхэм адэт мыщ фэдэ псэуалэхэм мэфэкI Иофтхьа-бзэхэр зэрачыкIохэрэм, творчеством пылхэр зэрачызэрэгъуохэрэм имы-закъоу, цыфхэр ащызэлэкIэх, зэхэхэхэр

ащырагъэкIокIых. Цыфхэм мыщ зыща-гъэпсэфын, яухэтэ шуагъэ кытэу щэгъэкIон альэкIы, — **кылуагъ Красногвардейскэ районим иадминистра-ции культурэмкIэ игъэлоушлэпIэ ипащэу Екатерина Макина.** КIэлэ-цIыкIу театральнэ купхэм яфестиваль шлуфэс гушылэхэмкIэ кызылэуиыхыгъ АР-м культурэмкIэ иминистрэ игуадзэу Кушэу Светланэ.

— Культурэм епхыгъэ Иофтхьабзэхэм язэхэщэн Адыгеим мэхъанэ ин шыраты. КIэлэцIыкIу фестивалым ипшъэрыл шхьалэр искусствэм хэхьоныгъэхэр ышынхэр, сэнауштыгъэ зыхэлъ режис-серхэр кыхьхэгъэщынхэр ары. КIэлэцIы-кIумэ афытегъэпсыхъэгъэ къэгъэлэгъон-хэр нахьыбэу зэхэщэгъэнхэр театральнэ фестивалым кыдыхэллытагъ, — **кы-луагъ Кушэу Светланэ.**

Фестивалым ишуагъэкIэ шьолпыры-бэмэ къарыкIыгъэ кIэлэцIыкIу сэнаушхэм культурэмрэ искусствэмрэ альэныкIокIэ гъэхьагъэу шылэхэм нэлуасэ зафашын амал ялагъ. Режиссерхэм ащышхэм ялоф-шлагъэхэр къагъэлэгъуагъэх. КIэлэцIы-кIухэр театральнэ Иофшлэ цлэрылохэм алукагъэх, пшысэхэм, мюзикл хьалэмэт-хэм яплынхэ альэкIыгъ.

Фестивалым ихьакIэу, КъБР-м ыкIи Ингушетием культурэмкIэ язаслуженнэ Иофшлэу, театрэу «Нарткъа-лэм» ирежиссерэу Сапрыки-на Галинэ кылуагъ:

— Адыгеим фэбэныгъэ хэлэу кызырэщытпэгъокIы-гъэхэр лъэшэу тигуапэ. Непэрэ къэгъэлэгъоныр цыф-хэм агу рыхьыгъэу, сценэм тет актермэ яжабзэ лупкIэу, зэхэуфукIыгъэу анэсыгъэу сэлъытэ. ТапэкIи АР-м икIэ-лэцIыкIу театрэ зэлхыныгъэ дытилэным, Иоф зэдэтшлэным тыцэгугъы. Театрэм лъэныкIуагъ иI: спектаклэр огъэхьазыры, ролыр зэогъашIэ, режиссерым Иоф дэо-шIэ. Залым кIым-сымэу чIэтымкIэ зэхэ-тшлагъ цыфэу къэкуагъэхэм къэгъэлэгъо-ным мэхъанэу илэр зэралыдгъэлэсын тлэкIыгъэр. Мыщ фэдэ шьолпыр фести-вальхэм язэхэщэн мэхъанэшхо зэрилэм щэч хэлэп.

Фестивалым иосэшхэм ахэтыгъэх: Урысыем ыкIи АР-м язаслуженнэ ар-тистэу Зыхьэ Мэлайчэт, Польшэм иза-служеннэ артистэу Виктор Георгиевыр, театрэу А. Хьанэхъум ыцлэ зыхьырэм

ирежиссерэу Нэгъой Азэмат, АР-м иза-служеннэ сурэтышлэу Сихьу Рэмэзан, АР-м изаслуженнэ артистэу Оксана Светловар.

Фестивалым и Гран-при кыфагъэшъо-шагъ Красногвардейскэ районим ит культурэм и Унэ иныбжыкIэ театральнэ купэу «Наследие» зыфилоэрэм.

Зэнэкъокъокум илауреат хуэгъэх КъБР-м ипсэулэу Нарткъалэ итеатрэу «Волшебный мир», Ростов хэкур къэзы-гъэлэгъогъэ кIэлэцIыкIу театрэу «Бар-малей» зыфилохэрэр, къуаджэу Джэджэ-хьаблэ дэт культурэм и Унэу А.К. Нэ-хаим ыцлэ зыхьырэм икIэлэцIыкIу дра-матическэ купэу «Зэкъошныгъэм».

Джащ фэдэу фестивалым идипломхэр афагъэшъошагъэх Джэджэ районим икIэлэцIыкIу театральнэ студиеу «Тео-труля», Кошхьэблэ районим итеатраль-нэ студиеу «Лукоморье», КъЩР-м итеа-трэу «Волна» зыфилохэрэм, Шэуджэн районимкIэ Пшычэу дэт культурэм и Унэ икупэу «Шыгыжыиэм».

Красногвардейскэ районим иадмини-страции ипащэу Т.И. Гъубжэкъом ихэу-шхьафыкIыгъэ шуухафтын ратыгъ теа-тральнэ купэу «Волшебный мир» зы-филоэрэм.

Хульфыгъэ ролыр анахь дэгъоу къэ-зышыгъэу кыхахыгъэр Рустам Ша-гаповыр ары. Фестивалым анахь ныб-жыкIэу хэлэжыагъэ Мария Никитенкэм диплом фагъэшъошагъ.

Иофтхьабзэм кышчыгъэлэгъогъэ спектаклэхэм Адыгеим щыпсэухэрэр ыкIи ащ ихьакIэхэр япллыгъэх.

ЛЪЭПШЫКЪО Фатим.

Нэтыхуае загъэпсыгъэр ильэси 100 зэрэхъурэм ипэгъоклэу

Нэтыхуаеаехэр зэрэкощыгъэхэр

АКІЭГУ Разыет ихъарынащ

Хы Шыцлэ Іушъом нэтыхуаеаехэр кызыкощыкыжыгъэхэр 2024-рэ ильэсым ижъоныгъоклэ мазэ ильэси 100 хъушт.

хом шыщ хъужыгъэх. Джары поселкэм апэ ащ фэдэ цлэ зыкыфаусыгъагъэр — Суворово-Черкесскэ — Хьатрамтыку. Хьатрамыр — цлэ, тыкур — гъэхъунэ. Джырэ нэс ар цыфмэ къахэнэжыгъ, гушылэм пae, бэрэ амыльэгъугъэм еупчых: «Сыд, Хьатрамтыку ушылагъа, сыд шыкыбар?».

Хы Іушъом шыпсэуштыгъэ нэтыхуаеае кыныбэ альэгъугъ, чыплэу кы-хахыгъэм ильэсишъэрэ клөгъэ Кавказ заор шапэлэкыгъ, ащ кыхэклэу эгорэм бэ дэдэ хъуштыгъэ лъэпкыым зы чылэ цыкылы нылэп кыхэкыжыгъэр. Ащ ыуж Апэрэ дунэе заор къежыагъ, ащ Октябрьскэ революционер кыкылэуагъ. Арэу шыт зэпытыныя, 1922-рэ ильэсым къэбар гушылагъор ахэм кыалылэсыгъ, Черкесскэ (Адыгэ) автоном хэкур зэхашагъ, ащ адыгэ лъэпкыым рэхъатныгъэ щигъотыжыгъ.

... Нэтыхуаеаехэр — къуаджэу Суворово-Черкесскэм шыщхэр хэку гупчэм

Олег Стоцкий

скэм, Дмитриевскэм ащыпсэуштыгъэ, ахэр Волгэ, Урал лъэныкъом ащэштыгъэх. Унэжъэу бэ къагъэнэгъагъэр, ахэр зэхэтхыжыштыгъэх, пхъэу къахэкыгъэмклэ тэ унэхэр зыфэтшыжыштыгъ. А лъэхъаным чыплэкэм зыхэзыгъэгъуазэхэрэмклэ сыд фэдэрэ Іэпылэгъуи осэнчъэу шытыгъ».

Іэпылэгъу къафэхъуштыгъэх къуаджэхэу Шынджые, Тэхъутэмыкыуае ащышхэр: зыхэм унэм шагъэпсэолъэрэ Іэдэ-уадэхэр къахыштыгъ, зыхэм мэкъу къащэштыгъ, былымхэри къаратыштыгъ.

щеджэштыгъ, каникулым къуаджэм къэ-клөгъагъ. Ащ игъусэу кыддэлажъэштыгъэмэ ащыщ Адыгэ клэлэгъэджэ техникумым истуденткэу шытыгъэ Натхъо Долэтхъан.

Комсомольцэмэ япчъагъэ хахъоштыгъ. Еджаплэм икызылхынклэ упчлэ къэуцугъ. Хэку комитетымрэ район пашэхэмрэ тильэлэу зятэхыллэм, кыддырагъэштагъ ыкли 1926-рэ ильэсым ижъыхъэ еджаплэм ипчъэхэр нэтыхъое клэлэцыкылмэ къафызэлуйхыгъэх. Урысыбзэмклэ клэлэгъаджэу Циасинская Юлия Станислав ыпхъумрэ адыгабзэмклэ клэлэгъаджэу Лъэцэрыкыо Хьамедэрэ ахэм къапэгъокыгъэх.

Чыгум дэлэжъэгъэнымклэ апэрэ то-вариществэр къуаджэм шызэхашэгъагъ. Колхозэу «Красный май» зыфилорэм ар лъапсэ фэхъугъагъ. Апэрэ тхьаматэу ащ фашылагъэр лэжыгъэ бэгъуагъэ ренэу къэзыхыжыштыгъэу Хъушт Шъалихъ ары. 1931-рэ ильэсым унэгъо 18-мэ къахэхъуагъ, къуаджэу Суворово-Черкесскэм кыдэнэгъагъэхэри къэкощыжыгъэх. Хызмэтым хахъоштыгъ, техникэри зерагъэгъотыштыгъ, ар зыгъэло-рышлэштхэри рагъаджэштыгъэх. 1933-рэ ильэсым апэрэ трактористэу хъугъэр Ацумыжъ Хьаджумар.

Хьаджумарэ шысэ бэмэ афэхъугъ, пшъэшъэжыгъэхэми а сэнэхъатыр кы-хахэу аублэгъагъ, апэрэ трактористхэм ащыштыгъэх Къызыкъ Фатэрэ Емзэгъ Зулэрэ.

Ау шылэклэ шлагъоу зетеуоштыгъэр заоу фашизмэ кыташыллэгъагъэм ыукъуагъ.

Хэгъэгу зоошхом иапэрэ мафэхэм къащегъэжыагъэу къуаджхэм ыкли къу-тырхэм ащышыбэ фронтным клуагъэ. Райкомым зэхэсыгъор зышыреклоклым ыуж сэри къуаджэм сыкылауагъ, кы-зэрэчлэкыгъэмклэ, партийнэ, комсомоль-скэ организациехэм ыкли колхозым иправление мобилизации Іофхэр зехи-щэгъэхагъэх. Сикъоджэгъу нэгъырэ 70-рэ хэгъэгур къагъэгъунэнэу дэкыгъэх. Миллион пчъагъэу ти Хэгъэгу къэзыгъэ-гъунагъэмэ нэтыхуаеаехэри ащышхы...

Хэутыным фэзыгъэхъазыры-гъэхэр АКІЭГУ Разыетрэ ХьАХЪУРЭТЭ Светланэрэ.

...Хыгъэхъунэныкъом, Витязевскэ хытлуалэм ателэтыкыгъэ поселкэу Су-ворово-Черкесскэм, Анапэ ирайонэу совхозэу Лениным ыцлэ зыхъырэм иот-делениехэм ащыщ игупчэу шытыгъэм ижыкыкы зэреджэштыгъэхэр къуаджэу Хьатрамтыку.

зэрэпэчыжъэхэм ягъэ къахыштыгъ. Ащ фэшл 1924-рэ ильэсым Абрэ Ахъмэд, Бек Мыхъамэт, Хьарэтлэ Сейн, Хъушт Шъалихъ, Хъунэ Махъмуд, Меркицкэ Амин ыкли нэмыкыхэр, зэклэмкли унэгъо 18, Адыгэ автоном хэкум къэкощыжы-хэу унашъо ашыгъ. Ялгъэу Адыгэ хэку гъэцэклэкло комитетымрэ краим и Те-мыр-Кавказ гъэцэклэкло комитетрэ арахылагъ. Цыфмэ ялгъэу къадыра-гъэштагъ ыкли Тэхъутэмыкыое районым къацаратыгъ, мэзыри дыхэтэу, чыгу гектар 500. Фаехэр ащ кложыгъэх, унагъомэ арыс нэгъырэ пэпчъ чыгу гектарищ къафыхагъэкыгъ. Зэклэмэ анахъ гъэшлэгъоныгъэр мыш узашъомэ хъушт псы къабзэр зэрэчыбагъэр ары, Хьатрамтыку псымклэ гумэкыгъоу шыхэ-тыгъэх.

Лъэпкыым ыцлэ къагъэнэжыным пae къуаджэм Нэтыхуауи фаусыгъ. Кошчыжы-гъагъэмэ ащышъу Хьагъур Иляс ыгу къэкыжы: «Нэтыхуаеа а лъэхъаным орыжъ зэклагъ. Анапэ кыкыжыгъэхэм ащышыбэ сымаджэ хъуштыгъ, ллэныгъэр лъэшэу къахэхъагъ. Нэтыхуаеа пэ-мычыжъэу шысыгъэ къутырхэу Калуж-

Чыгу Іахъэу Нэтыхъое къуаджэм пae къатыгъэр генерал-помещикэу Куха-ренкэм иунаеу эгорэм шытыгъ. Хы-змэтыр зэхэтхэу зэдагъэцэклэным пae мэкъумэшышлэхэр зэгъахъэштыгъэх. 1926-рэ ильэсым ККОВ-клэ зэджагъэхэр (мэкъумэшышлэ зэдэлэжъ обществом икомитет) зэхашэгъагъ. Къуаджэм мэкъумэщ техникэр зэригъэгъотыгъагъ. Комитетым апэрэ тхьаматэу фашыла-гъэр Меркицкэ Амин (Ибрахымэ ят) ары. 1929-рэ ильэсым зэгъунэгъу зэ-фыштыкыкы дэгъу Отраднэм шыпсэурэ комсомолхэм адашылагъ.

«Ахэм зэлуклэгъоу адэтшыхэрэм яфэмэ-бжымы сэри кыстехъагъ, ком-сомолым сыхэхъанэу пытэу тесыубытагъ. Сяти сянэжыи кызыдырагъэштагъ. Джа-уштэу 1926-рэ ильэсым ишышхъэлэу мазэ комсомолым сыхэхъагъ. Сэщ фэдэу нэужым псэугъэх Хъунэ Шыхъам, Лы-бзыу Мурат, Хъушт Махъмуд ыкли нэ-мыкыхэр. Ащ кыкылэуагъоу комсомол организацие тикъуаджэ шызэхэтцагъ, ащ исекретарэу хъугъэр советскэ пар-тийнэ еджаплэм истудентэу Хъунэ Азэ-матчэрыи. А лъэхъаным ар Москва

Я XVII-рэ Ілэшлэгъум мы чыгухэр зылэ илыгъэр лъэкъоцлэгъэу Хьатрам-клэ заджэштыгъэхэу, Гъуагъо Ілакъор ары. Ахэр нэужым нэтыхъое лъэпкыш-

Илъэпкъ фэлэжыагъ

«Адыгэ макъэм» Шынджые гурыт еджаплэм икълэеджаклохэм ащыщхэм зэпхыныгъэ адишыгъэу кытфатхэх. Мызэгъгум зитхыгъэ къэзыгъахыгъэр тилофшлэгъгъэу Емтыль Нурбий ышнахыжъэу Зубер икьорэльфэу Альбин ары.

А. Гусев

Нурбий ишлэжъ зэрагъэлэплэрэр, ар ящысэ-техыплэу зэрэщытыр ащ итхыгъэ кыхыщы. Тызыгъэгъушлорэр кълэеджаклом игукъэкълэу кызыэрэтфэтхагъэр ары ыкӀи зы-

пари хэтымыгъэкӀэу ар кыхытэутыжы.

Сэ сцӀэр Емтыль Альбин. Шынджые сыкыщы-хыгъ, сыщэпсэу. Гурыт еджаплэу N 24-м ия 10-рэ класс сис. Еджаплэр кы-

зысыухыкӀэ Мыекъопэ къралыгъо технологическэ университетым сыщеджэнэу симурад. Сичылэ сиклас, сырэгъушо. Ащ мафэ къэс хэхьогъэшлэхэр ешӀы.

Ллакъоу Хъэбайкъомэ сачыщ. «Адыгэ макъэм» сыкытхэ сятэжъ ышэу Емтыль Нурбий Сахьидэ ыкъом сыкытегушылэнэу.

Нурбий къуаджэу Шынджые 1950-рэ илъэсым кышыщыгъ. Ар я 3-рэ сабыеу унагъом кыхы-хыагъ. ШынахыжытӀу — Андзауррэ Зуберрэ (сэ сятэжъ), ахэм анэмыкӀэу шынахыжытӀу — Налбий-рэ Адамэрэ илагъэх. Сабыйхэм ятэ жы дэдэу чланэгъагъ. Сахьидэ улагъэхэр телъэу 1943-рэ илъэсым чылэм къагъэ-кӀожыгъагъ. 1956-рэ илъэ-сым ащ идунай ыхьо-

жыгъ, ишхыгъгъусэу Хъанянт кӀэлитфыр цыкӀу-хэу кыфэнагъэх. Ау ыгу ыгъэкӀодыгъэп, ыши, ышы-пхуухэри, кӀалэхэри зэ-делэжыхэзэ сабыйхэр альэ тырагъэуцагъэх. Андзауррэ Нурбийрэ институтхэр къаухыгъэх, Зубер, Адам, Налбий техникумым щеджагъэх.

Непэ Нурбий ары зигугъу къэсшы сшӀоигъор. Шынджые гурыт еджаплэр кызыеухым ыуж дзэм къулыкъур щихыгъ. Ащ ыуж Мыекъуапэ дэт мебельшӀ фабрикэу «Зэ-къошныгъэм» щылэжыэнэу регъажъэ. Иф ышӀэзэ итхыгъэхэр гъэзетым кы-щыхеутых, ащ дакӀоу Мыекъопэ кӀэлэегъэджэ институтым филогемкӀэ ифакультет щеджэ. АпшӀэр еджаплэр кызыеухым, гъэзетэу «Адыгэ макъэм» журналистэу лухагъ.

Илъэс 40-м нахыбэрэ ащ щылэжыагъ, къэбархэм ыкӀи спортым афэгъэхыгъэу тхыгъэхэм афэгъэзэгъагъ.

Нурбий илофшлэн лъэ-шэу шӀу ыльэгъуштыгъ. Чэщ-зымафэр сыхьат 24-рэ мэхъумэ, 23-м тхэ-щтыгъ. Чылэм кызыкӀо-рэм ышӀуабэ шӀэщтыгъ, «псынклэ, псынклэ, сыкӀон фае, зэлукӀэ горэм кыщы-сажэх» ылозэ, кызылпъэ-кыжыкӀэ, ыгу мыщ зэрэ-щылэр кызыхимыгъэщэу игогу техъажыщтыгъ. Иф ешӀэфэ тын зэфэшхыа-фыбэ кыфагъэшшоагъ, ау зэкӀэми анахъэу зигугъу ышыщтыгъэр Адыге-им изаслуженнэ журна-лист зэрэхъугъэр ары.

Сыхъатым, ом изытет ямыллытыгъэу илофшлэн ыгъэцӀакӀэщтыгъ. АрэушӀтэу зисэнэхьат шӀу ыльэгъоу, ыгу хилхъэу лэжъэрэ цыф зырыз джы щылэр.

Нурбий цыф гукӀэ-гъоу, цыф псынклэу, кы-зэрыкӀоу, шырытэу ыкӀи укӀытапхэу зэрэщытыгъэм пае игугъу пшыныр, укы-щытхуныр кырыгъэкӀу-щтыгъэл.

Орэд пчъагъэмэ ягу-щылэхэр ытхыгъэх. Ахэм ащыщых: «Шынджые иорэд», «Адыгэ шуаш», «Адыгэ быракъ», «Фатим», «Зара» ыкӀи нэ-мыкӀхэри.

Сэ Нурбий сятэжъ шыпкӀэу слъытэщтыгъ. Ащ щысэ тесхынау, ежъ фэдэу сиофшлэн згъэ-цӀкӀэнэу, шӀу слъэгъунэу сыфай. Нурбий игъонэ-мысэу идунай ыхъожыгъ мэлылфэгум и 6-м 2023-рэ илъэсым.

Нурбий тикъэралыгъо, тиреспубликэ щытху хэ-лъэу зэрафэлэжыагъэр цыфмэ ащымыгъупшэнэу сыфай.

МэфэкӀ шъыпкӀэ афэхъугъ

Шъолыр форумэу «Молодежь Адыгеи 2.0» зыфилорэр Мыекъуапэ щы-кӀуагъ.

НыбжыкӀэхэм я Урысые Союз и Адыгэ шъолыр къутамэ ипресс-кӀуыкӀэу

Республикэм ирайонхэм ыкӀи икӀалэхэм къарыкӀыгъэ ныб-жыкӀэ 500-м ехъу ащ хэлэ-жыагъ. Адыгэ къралыгъо ыкӀи Мыекъопэ къралыгъо техно-логическэ университетхэм иф-тхэбзэ зэфэшхыафхэр ащы-кӀуагъэх: «ШӀэныгъэхэм ахэгъэ-хьогъэныр», «Медиа», «Ныб-жыкӀэ политикэр», «Студенты-гъор».

Хабзэ зэрэхъугъэу, мы аужы-рэ илъэсхэм шъолыр програм-мэм кыдыхэлъытагъэу прези-дент грантхэм яфонд ялэпылэ-гъоу форумыр зэхачэ.

Мэфищым кыкӀоцӀ зы уна-гъом фэдэ хъугъэхэу ныбжы-кӀэхэр егъэджэн зэфэшхыафхэм ахэлэжыагъэх. Апэрэ мафэм кураторхэм нэлуасэ афэхъугъэх ыкӀи куп лэлчъ ежъ ибыракъ ышыгъ. ЯтӀонэрэ мафэм лъэны-кӀо зэфэшхыафхэмкӀэ гъэсэны-гъэ ифотхыабзэхэм ахэлэжыа-гъэх, орэдхэр къауагъэх, къэ-шъуагъэх.

Хытыюу «Смарт» зыфилорэр кызылэузыхыгъэ Едгъулэ Зураб ныбжыкӀэхэм гушылэгъу афэ-хъугъ, илофшлэн зэрэзехищэрэр, ащ шӀэфэу хэлхэр къафилотагъ.

Джащ фэдэу интерактивнэ пло-щадкӀэхэм иф ащашагъ, къэ-шӀонымкӀэ, сурэттехынымкӀэ, гъэлэнымкӀэ мастер-классхэр зэхачагъэх. Ифотхыабзэм кы-дыхэлъытагъэу купэу «Мыст» зыфилорэм хэтхэм ныбжы-кӀэхэр гушылэгъу афэхъугъэх.

Форумыр мэфэкӀ шыкӀэм тетэу зэфашыжыгъ. Ныбжы-кӀэхэм я Урысые Союз и Ады-гэ шъолыр къутамэ ныбжыкӀэ анахъ чанхэр кыыхигъэщыгъэх, шӀухафтынхэр аритыгъэх.

Ифотхыабзэм Краснодар, Ставрополь, Луганскэ Народнэ

Республикэм ыкӀи Ростов-на-Дону къарыкӀыгъэ экспертхэр хэлэжыагъэх. Ахэм ащыщхэм гушылэгъу тафэхъугъ.

Ставрополь краим илӀыкӀоу Владислав Строгановым кызы-ринуагъэмкӀэ, форумым игуапэу хэлэжыагъ. НыбжыкӀэхэм иф адишлэныр иклас, ахэм нахъ ашӀо-гъэшлэгъоныщт, неущырэ мафэм агъэфедэжыын альэкӀыщт лъэны-кӀохэр кызыэрэхыхыщтхэм ыналэ тетыгъ. Гъэсэныгъэм ишапхъэ-хэм атекӀырэ шыкӀэхэр, «soft-skills» зыфилорэ лъэныкӀохэр нахъ игъэкӀотыгъэу къафилотагъ.

Луганскэ Народнэ Респуб-ликэм ипрограммэу «Я в деле» зыфилорэм икураторэу Алена Родина кызыринуагъэмкӀэ, форумым кызыэрэрагъэблэгъа-гъэр лъэшэу игопагъ.

— НыбжыкӀэ чанхэу, мурад гъэнэфагъэ зилэу ыкӀи ахэр щылэныгъэм щыпхырызыщхэ-рэм гушылэгъу сафэхуным сыпыл. Мыщ фэдэ ифотхыа-бзэхэм яшӀуагъэкӀэ республи-кэм иныбжыкӀэ политикэ хэ-хьоныгъэхэр ышыщтых, — кы-луагъ ащ.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Футбол

Ешлэгъуи 5 ялагъ

Адыгэ Республикэм ичемпионатрэ ипервенствэрэ рагъэжыагъэх. Блэкыгъэ зыгъэпсфыгъо мафэхэм ахэм ахэлэжыэрэ командэхэм ешлэгъуи 5 ялагъ.

Къуаджэу Кошхьаблэрэ Адыгэ къралыгъо университетымрэ якомандэхэм язэлуклэгъуклэ зэнэкьокъур аублагъ. Студентхэр нахь лъэшыгъэх, 2:0-у теклоныгъэр къыдахыгъ. Чемпионатим республикэм икълэ шъхалэ икомандитл, Кошхьаблэ, Красногвардейскэ, Мыекълэ ыкли Теуцожь районхэр хэлажъэх. Первенствэм команди 8 къыщыгъэлэгъуагъ. Адыгеим имунципалитетхэм ащыщэу зэнэкьокъухэм ахэмылэжыэрэ закърор Шэуджэн районыр ары.

Апэрэ ешлэгъоу шылагъэхэм къагъэлэгъуагъ хагъэунэфыкырэ чыплэхэр къыдэзыхыщтхэр мызэгъгум къызэрэшлэгъуаер. Блэкыгъэ первенствэм теклоныгъэр къыщыдэзыхыгъэ «Мыекълэпэм» Теуцожь районим икомандэу «Чэчэнаим» 2:0-у къышлуи хыгъ. Джащ фэдэу «Кошхьаблэмрэ» «Кавказымрэ» теклоныгъэхэр къыдахыгъэх. Тэхутэмыкълэе районыр «Адыгэкълэ» нахь лъэшыгъ, пчъагъэр 2:0-у зэлуклэгъур аухыгъ.

Апэрэ турым**изэфэхьысыжъхэр:**

«Кавказ» — «Урожай» — 4:2.
«Адыгэкълэ» — «Тэхутэмыкълэе районыр» — 0:2.
«Кошхьабл» — «Джаджэ» — 3:2.
«Мыекълэпэ» — «Чэчэнай» — 2:0.

Волейбол

Еджэркъуае ипшъашъэхэр анахь лъэшых

Красногвардейскэ районыр загъэпсыгъэр ильэси 100 зэрэхъурэм фэгъэхыгъэ зэнэкьокъухэр спорт комплексэу «Кавказ» зыфилорэм щыкълуагъэх.

Зэкълэмкли турнирым команди 8 хэлэжыагъ, ильэс 14 — 15 зыныбж пшъашъэхэм заушэтыгъ.

Кошхьаблэ районим ит къуаджэу Еджэр-

къуае икомандэ теклоныгъэр къыдихыгъ, Мыекълэе районим иллыкълэхэм ятлонэрэ чыплэр къафагъэшъошагъ, Красногвардейскэ районыр яцэнэрэ хъугъэ.

Тхэквондо

Спортсмении 150-рэ фэдиз хэлэжыагъ

Олимпийскэ спорт лъэпкъэу тхэквондом-клэ Адыгеим изэлухыгъэ первенствэ Мыекълэпэ щыкълуагъ.

Адыгэ Республикэм, Темыр Осетиим — Аланиим, Ростов хэкум, Краснодар ыкли Став-

ропольскэ крайхэм ялыкълуи 150-рэ фэдиз зэнэкьокъугъэх. Зэфэхьысыжъхэм къызэрагъэлэгъуагъэмклэ, Ростов-на-Дону икомандэ теклоныгъэр къыдихыгъ, Адыгеир ятлонэрэ хъугъэ, къалэу Шахты (Ростов хэкум) испортсменхэм яцэнэрэ чыплэр къафагъэшъошагъ.

Каратэ

Ятлонэрэ чыплэр къыдихыгъ

Каратэмклэ Урысыем ипервенствэ къалэу Орел щыкълуагъ.

Ильэс 14 — 15, 16 — 17 ыкли 18 — 20 зыныбж спортсменхэр ащ хэлэжыагъэх. Ифхьабзэм клэщакло фэхъугъэх Урысыем спортымклэ и Министерствэрэ УФ-м каратэмклэ и Федерациерэ.

Къралыгъом ишълэпър 62-мэ къарыкълыгъэ спортсмен 1566-рэ зэнэкьокъугъэх. Ильэс 14 — 15 зыныбжхэм якуп хэтыгъ тренерэу Лъэустэнджэл Амир ыгъэ-

сэрэ Дмитрий Петренкэр. Ар Курскэ ыкли Липецкэ хэкухэм, Приморскэ краим ыкли Санкт-Петербург ялыкълэхэм атекълуагъ ыкли финалым ихъагъ. Ау ащ зыщылуклэгъэ Темыр Осетиим — Аланиим испортсмен нахь лъэщэу къычлэкълыгъ, Адыгеим илыкълэ тыжбын медаль къыхыгъ. Турнирым изэфэхьысыжъхэмклэ зичэзыу спорт разряд тиспортсмен къыфагъэшъошэщт.

«Кубок Петра Великого» зыфилорэ зэнэкьокъум ыкли Урысыем ипервенствэ ахэлэжъэнэу Дмитрий Петренкэм зегъэхъа-зыр.

Зэхэзышагъэр ыкли къыдэзыгъэкълэр:
АР-м лъэпкъ Ифхэм-клэ, Икълыб къралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэ-гъухэм адырлэ зэпхы-ныгъэхэмклэ ыкли кърбар жъугъэм иамалхэмклэ и Комитет
Адресыр:
385000
къ. Мыекълэпэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщылэр:
385000,
къ. Мыекълэпэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм къаихырэр А4-клэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкълэ 5-м емыхъухэрэр ары. Са-тырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цыкълунэу щытэп. Мы шапхъэ-хэм адимыштерэ тхыгъэхэр редакцием зэкълэгъэкълэжыых.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
УФ-м хэутын Ифхэмклэ, телерадиоэкътын-хэмклэ ыкли зэлъы-лэсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэоры-шлэл, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекълэпэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкълэмкли пчъагъэр
4122
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 694

Хэутыным узщыкълэхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщыкълэхэгъэхэу уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхьалэр
Мэщлэкълэ С. А.

Редактор шъхьалэм игуадзэр
Тэу З. Дз.

Пшъэдэжкълыжъ зыхырэ секретарыр
Тхьаркълэхъо А. Н.